

KOMMENTARER TILL CHECKLISTA "PLAST"

SORTERINGSPLATTA

- * Sorteringsplattan utgörs ofta av ett avgränsat markområde utomhus. Grovsortering av plastavfall på sorteringsplattan utförs med hjälp av olika slag av lastfordon (hjulastare, plockmaskiner med gripaggregat, grävmaskiner, etc.). Manuell grovsortering av plastavfall på sorteringsplattan sker ibland, men ska så långt som möjligt undvikas, då plastavfallet ofta är tungt och otympligt. Risken för olycksfall och ohälsa är därför stor.
  - * Sorteringsplatta utomhus bör ha skyddstak mot nederbörd. Skyddstaket ska placeras på sådan höjd att lastfordons arbetsområde inte hindras. Arbete på sorteringsplattan ska i övrigt ha rutiner för fungerande snöröjning och halkbekämpning.
  - * Sorteringsplattan, såväl utomhus som inomhus, bör hårdgöras (asfalteras, etc.) för att undvika att plastmaterialet smutsas ned och efterföljande sortering i finsorteringsanläggningen blir onödigt smutsigt.
  - * Ligger sorteringsplattan utomhus ska förbindelse med arbetslokal utformas så att avgaser från lastfordon inte tränger in i arbetslokalen. Finns sorteringsplattan inomhus bör lastfordonen utrustas med anordning som för bort/reducerar avgaserna från fordonet t.ex. katalytisk avgasreningsutrustning eller att lastfordonet drivs med gasol. Vidare ska ventilationssystemen för luftväxling och uppfångande av luftföroreningar vara dimensionerade utifrån cirka 5-7 l/s, m² golvyta.
  - * Pågår fordons- och gångtrafik samtidigt, ska tillräckligt säkerhetsavstånd finnas mellan fordonstrafik och gående.
  - * Om någon behöver meddela sig eller ta kontakt med någon annan person under arbete på sorteringsplattan ska rutiner finnas för kommunikationsmöjligheter.
  - * Transportband från sorteringsplatta till finsortering ska ha ändamålsenliga skyddsanordningar som skyddar mot såväl klämrisker som fallrisker. Transportbandets rörliga delar ska ha skydd eller skyddsanordning som hindrar tillträde till riskzon. Nödstoppsanordning (nödstoppdon, nödstoppplina, etc.) ska finnas och vara lätt åtkomlig.
- Öppningar i marknivå skall markeras, skyltas eller om det är praktiskt möjligt ha skyddsräcke, skyddstäckning eller motsvarande skyddsanordning. (Vid fallhöjd över 0,5 m bör skyddsräcke ha en höjd av minst 1,0 m.) Är det svårt att förse öppningar i marknivå med skyddsräcke eller skyddstäckning, kan öppningen istället ha en horisontell skyddsskärm placerad ca 0,6 m ovanför öppningen.
- * Service, underhåll och rengöring av transportband ska kunna utföras på sådant sätt att olämpliga arbetsställningar och arbetsrörelser enligt belastningsergonomiska principer undviks. En viktig regel är att bryta energitillförsel och låsa utrustningen innan tillträde sker. Tillträdesvägar, tillräckligt utrymme för arbetet, belysning, trappor, fast stegar och arbetsplatsformar, fästen, lyftkrokar, etc. ska tillgodoses.
  - * Rutiner för besiktning och godkännande genom ackrediterat kontrollorgan av arbetsutrustning som används i samband med sortering av plastavfall (lastfordon med tillhörande lyftanordning, kranar, tryckkärl, etc.) ska i förekommande fall finnas.

SORTERINGSLOKAL

* Sorteringslokalen ska ha tillräcklig takhöjd så att nödvändiga tekniska hjälpmedel ryms. Lokalen ska ha styrd till och frånluft, uteluften ska under den kalla årstiden vara förvärmad. Återluftsledning godtas inte. Lämplig luftväxling är ca 6 l/s och m² golvyta. För att hålla andningszonerna så rena som möjligt ska tilluften tillföras ovanifrån och frånluften sugas ut under transportbandet.

Temperaturen bör ligga mellan 18-20°C. För att undvika drag bör lufthastigheten vara högst 0,2 m/s .

* Belysningen, både allmänbelysning och eventuell arbetsplatsbelysning, ska vara så placerad och utformad att det går bra att se vad man jobbar med och så att man inte behöver arbeta i obekväma arbetsställningar på grund av dålig belysning. För att minska bulleralstringen i lokalen kan det vara lämpligt att klä störschakten med bullerdämpande material. Vidare kan man få en bättre ljudmiljö om lokalen förses med bullerabsorbenter.

* Det är viktigt att golv och väggar är lätt rengörbara. Helst ska lokalen ha golvbrunnar för att underlätta rengöringen. Daglig städning krävs i regel. Golvbeläggningen vid ståarbetsplatser bör vara av sviktande material. Beläggningen ska också vara halksäker. Handtvättmöjligheter ska finnas i sorteringslokalen eller i anslutning till denna.

* För att minska riskerna för belastningsskada ska arbetshöjden vid sorteringsplatserna kunna ställas in individuellt, exempelvis genom reglerbara ståplattformer. Vidare ska sträckavstånden fram till materialet på bandet vid sorteringsplatserna inte överskrida 45 cm. Samma avstånd gäller även från sorteraren fram till störschakten. Lämplig arbetsteknik är att bara materialet till störschakten, ej lyfta eller kasta. Eventuella sargkanter på sorteringsbandet bör polstras (kläs med mjukt material) för att inbjuda till mikropauser. Bandet ska sluta tätt mot sargen för att eliminera klämrisker. För att ytterligare minska belastningarna är det bra om det finns tillgång till ståstödstolar vid bandet.

* Vid manuellt sorteringsarbete vid löpande band som är högrepetetivt, starkt styrt och bundet ska varje arbetstimma innehålla fem till tio minuters återhämtningspaus för den som utför arbetet. Som riktmärke kan nämnas att denna typ av arbete ej bör utföras mer än fyra timmar per dag totalt. Arbetsväxling ska anordnas och denna ska medföra variation av kroppsrörelser. Om den totala arbetstiden för den anställde är fyra timmar är det av stor vikt att denna tid är uppdelad i arbetspass som ej överskrider en timme och innebär möjlighet till återhämtning (se ovan).

* Om korkar och lock ska skruvas bort ska detta göras maskinellt. Denna utrustning bör vara placerad inom räckhåll från sorteringsplatsen.

* Hastigheten på bandet ska gå att reglera och vid behov lätt kunna stoppas. Bandet ska också ha nödstoppdon/nödstoppelinor.

* I anslutning till sorteringslokalen ska det finnas tillgång till uppvärmt pausutrymme dit man kan gå under återhämtningspausen. När det gäller övriga personalutrymmen ska det finnas matrum med möjlighet att värma mat och diska. Vidare ska det finnas omklädningsrum, toalett och duschmöjlighet.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete leder till en bra arbetsmiljö som gynnar både anställda och arbetsgivare. För att minska riskerna för ohälsa och olycksfall i arbetet måste alla medverka och följa de regler och rutiner som finns på arbetsplatsen.

Arbetsgivaren har huvudansvaret för arbetsmiljön och det är viktigt att chefer och arbetsledare väl känner till arbetsmiljölagen och de föreskrifter som är aktuella för verksamheten. Lagen och aktuella föreskrifter ska finnas tillgängliga på arbetsplatsen. Lag och föreskrifter finns på Arbetsmiljöverkets hemsida www.av.se, de kan även beställas från Publikationsservice, Box 1300, 171 25 SOLNA. Tel. 08-730 97 00. Vidare är det viktigt att arbetsgivaren känner till skyldigheten att omgående anmäla allvarliga olyckor och tillbud till Arbetsmiljöinspektionen. (Straffsanktionerad bestämmelse)

Rent praktiskt när det gäller det systematiska arbetsmiljöarbetet är det viktigast att komma igång med att undersöka riskerna och bristerna inom både det fysiska och det psykosociala området. Detta kan göras på olika sätt t.ex. genom:

- skyddsronder
- arbetsplatsträffar
- medarbetar/utvecklingssamtal
- frågeformulär till anställda
- olika mätningar, till exempel buller, luftföroreningar.

Hjälpmiddel i form av checklistor finns att gratis hämta från [www. prevent.se](http://www.prevent.se).

När Ni sedan har gjort undersökningen ska Ni bedöma vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte. Riskbedömning ska göras skriftligt. Sedan bestäms vem som ska åtgärda upptäckta brister. Det som inte går att åtgärda på en gång ska skrivas in i en tidsplanerad handlingsplan. Vidare är det viktigt att följa upp om åtgärderna fått avsedd effekt. På Arbetsmiljöverkets hemsida finns en blankett för riskbedömning och handlingsplan med nr ADI 544.

Arbetsgivaren (vd) etc., ska fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att det står klart för chefer och arbetsledare vilka uppgifter de har i arbetet med att förebygga ohälsa och olycksfall.

Det kan exempelvis gälla:

- vem som ska anmäla allvarliga olyckor och tillbud till Arbetsmiljöinspektionen.
- vem eller vilka som svarar för introduktion av nyanställda.
- vem eller vilka som svarar för instruktion och utbildning av arbetstagarna.
- vem eller vilka som svarar för arbetsanpassning och rehabilitering.
- vem eller vilka som svarar för fortlöpande underhåll av teknisk utrustning.

Innan fördelningen görs är det viktigt att man erhåller nödvändiga kunskaper för uppgifterna och att man även har tillräckliga befogenheter och resurser.

Uppgiftsfördelningen ska vara skriftlig om det finns minst 10 arbetstagare i verksamheten.

Nedan följer exempel på föreskrifter från Arbetsmiljöverket som kan vara aktuella vid kretsloppsarbeten. Aktuella föreskrifter ska finnas på arbetsplatsen. Föreskrifterna finns på Arbetsmiljöverkets hemsida: www.av.se

(AFS 1986:24) Truckar

(AFS 1998:1) Belastningsergonomi

(AFS 1999:6) Tryckkärl

(AFS 2000:1) Systematiskt arbetsmiljöarbete

(AFS 2000:4) Kemiska arbetsmiljörisker

(AFS 2000:42)Arbetsplatsens utformning

(AFS 2001:6) Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

CHECKLISTA FÖR PLASTSORTERING

SORTERINGSPLATTAN

Ja

Nej

Är sorteringsplattan skyddad – täckt

Är marken hårdgjord

Om sorteringen sker inomhus – drivs lastmaskinen med gasol

Är lokalen välventilerad

Finns regler för trafik – gång, bil, lastmaskin – på sorteringsplattan

Finns rutiner för kommunikation om fler än lastmaskinsföraren
befinner sig på sorteringsplattan

Finns det fall- eller klämrisker vid transportbandet

Är transportbandet placerat så att det går att städa och serva
utan problem

SORTERINGSLOKALEN

Har lokalen tillräcklig rumshöjd

Har lokalen fläktstyrd till och frånluft

Har lokalen uppvärmningsanordning

Är ljudnivån godtagbar

Är allmänbelysningen tillräcklig

Är golv, väggar och tak lätt rengörbara och har golvet
lämplig ytstruktur för att motverka halk- och snubbelrisker

Finns det personalutrymmen

Finns det pausutrymme

Besiktigas besiktningsskyldig utrustning av ackrediterat kontrollorgan

Finns möjlighet att individuellt ställa in arbetshöjden vid bandet

Finns maskinell korkavtagare

Är golvbeläggningen framför arbetsborden av sviktande underlag
eller används skor med sviktande sulor då arbetet huvudsakligen
måste utföras stående

Är bandbredden avpassad så att sträckavståndet inte överstiger
45 cm

Ja

Nej

Är sargerna vid bandet klädda med mjukt material

Finns det klämrisker mellan sarg och band

Finns det nödstoppsslinor/nödstoppssdon på transportbanden

Är störschakten klädda med bullerdämpande material

Finns möjlighet till kontinuerliga återhämtningspauser

Finns möjlighet till arbetsväxling under dagen

Finns möjlighet till handtvätt

Städas och rengörs lokalen dagligen

Hanteras avfall som medför smittorisk

SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE:

För att sedan vidmakthålla en god arbetsmiljö måste ett system för det systematiska arbetsmiljöarbetet upprättas.

Ja

Nej

Finns det rutiner för att regelbundet undersöka arbetsmiljön, gäller både fysiska och psykiska risker

Finns tidsplanerade handlingsplaner upprättade

Har fördelning av arbetsuppgifter, befogenheter och resurser gjorts från Vd och till aktuella personer

Finns det rutiner för introduktion av nyanställda

Finns det skrivna instruktioner för riskfyllda arbetsuppgifter

Finns arbetsmiljölagen och aktuella föreskrifter från Arbetsmiljöverket tillgängliga på arbetsplatsen